

«ՍԻՈՆ»Ի ԼՈՒՍԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երուսաղէմաբնակ Յ. Յակոբեան կը հարցնէ. —

Քրիստոնեայ շոյր եկեղեցիներ ունին արդեօք մեզի նման Տէրունի կարեւոր տօները մէկէ տւելի օրերու վրայ երկարաձգելու սովորութիւնը:

Ոչ: Սակայն Օրթոտոքս եկեղեցւոյ մօտ սովորութիւն է կարգ մը կարեւոր տօներու յաջորդ օրերուն նշել յիշատակը այդ տօնին հետ առնչուած զէպքերու: Այսպէս, Ս. Ծննդեան տօնին յաջորդ օրը մէկն է Տիրամօր տօներէն, Մկրտութեան յաջորդ օրը՝ Մկրտութեան դերակատար Յովհ. Կարապետի յիշատակին է նուիրուած, Տեառնընդառաջի վաղորդային՝ Սիմէոն ծերունիի և Աննա մարգարէուհիի յիշատակը, Աւետման վաղորդային՝ աւետարներ Գաբրիէլ Կրեչտակապետին, Պետրոս և Պօղոս առաքելոց տօնի վաղորդային՝ Երկոտառան առաքելոց, իսկ Ս. Կոյսի ծննդեան տօնի վաղորդային՝ անոր ծնողաց՝ Յովակիմայ և Աննայի յիշատակները: Բաց աստի, Հոգեգալստեան տօնը կը կատարուի երեք օրեր, երկրորդ օրը ևս նկատելով իբրև հրամայուած տօն: Իսկ բացի իրենց երկարատև պահնցողութեան շրջաններէն, որոնց մասին խօսած ենք հանգամանօրէն «Սիոն»ի նախորդ թիւերէն մէկուն մէջ, Յօշնկեր ունին կարգ մը տօներու նախօրեակի օրը պահք բռնելու սովորութիւնը: Այսպէս, Տեառնընդառաջի, Ալլակերպութեան, Խաչվերացի, Ս. Աստուածածնայ Աւետման, Ծննդեան և Ընծայման տօներու պարագային: Մինչ Աստուածայայտնութեան կամ Մկրտութեան տօնը կանխող չորս օրերը պահնցողութեան օրեր են, սկսեալ Ամանորի վաղորդայինէն: Նաև Յովհ. Կարապետի զխառման յիշատակի օրը (29 Օգոստ.):

Կաթոլիկ եկեղեցւոյ մօտ, միև կողմէն, առ ի չգոյ է նման պահնցողութիւններու, որքեզբուած է տարբեր, մերինին ճիշդ հակառակ սովորութիւն մը, որով կարգ մը մեծ տօները կանխող 3 (նախապէս 9) օրերուն մասնաւոր արարողութիւններ կը կատարուին և ի մօտոյ կատարուելիք տօնին յատուկ մեղեդիներ կ'երգուին առ ի նախապատրաստութիւն: Այսպէս են, օրինակի համար, Տիրամօր վերափոխման և (Անարատ) Յղութեան, ինչպէս նաև կարգ մը լայն ժողովրդականութիւն վայելող ազգային մեծ սուրբերու (Յրանչակոտ Աստիպացի, Անտոն փառաւոցի) տօները կանխող օրերը: Իսկ Ս. Ծննդեան տօնը կանխող շրջանը մասնաւոր արարողութեանց կը մնայ ըստ նախնայն, 9 օրեր (15-23 Դեկտ.), որոնց ընթացքին ռակայն չեն հրգուիր բուն Ծննդեան մեղեդիները, ինչպէս է պարագան Բողոքականներու մօտ: Այդ մեծ տօներու թուականը անցնելէ անմիջապէս կտք, յաջորդ օրն իսկ, ոչ մէկ յիշատակութիւն կ'ըլլայ անոնց մասին եկեղեցական արարողութեանց ընթացքին, որովհետեւ իւրաքանչիւր օր իրեն յատուկ տուրբի մը կամ սուրբերու յիշատակը կը պահէ: Բացառութիւն կը կազմեն անշուշտ մեծագոյն տօները Ս. Զատիկ և Ս. Ծննդեան, որոնցմէ առաջինին շրջանը կ'երկարի մինչև Հոգեգալստեան յաջորդող Կիրակին (զոր կը կոչեն Ամենասուրբ Երարողութեան Կիրակի — Trinity Sunday — իսկ օմբողջ շրջանը՝ «Զատիկան Շրջան» — Tempore Paschali), իսկ երկրորդը՝ մինչև Յայտնութեան տօնը (6 Յունուար): Նոյնիսկ, Վատիկանի Բ. փողովէն կտք, զանց առնուեցաւ Հոգեգալստեան 9 օր յաջորդող յիշատակութիւնը, զոր Բողոքականներ մինչև օրս կը տօնեն Whit Monday անուան առկ: